

zaaknummer 2010 T 035

Beslissing 2 november 2012

De Klachtencommissie voor seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland (rechtsoptvolger van de Beoordelings- en Adviescommissie van de kerkelijke rechtspersoon Hulp en Recht), verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure bij klachten van seksueel misbruik (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam]

geboren op [datum]

wonende te [plaats]

hierna te noemen: klager,

juridisch adviseur: mr.R.A. Hebly, advocaat te Amersfoort,

tegen:

(wijlen) [naam],

geboren op [datum], overleden op [datum],

de persoon over wie geklaagd wordt,

hierna ook te noemen: aangeklaagde,

tijdens zijn leven (vanaf [datum]) lid van de Congregatie van Fraters CMM.

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 2 mei 2012. Op 11 juni 2012 is een inhoudelijke reactie binnengekomen van [overste], Algemene Overste Fraters CMM.

Op 22 oktober 2012 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klager is verschenen met zijn zus, [naam]. Klager heeft zijn standpunt toegelicht. Hij werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur mr. R.A. Hebly.

Namens de Congregatie is verschenen [overste] voornoemd.

2. De klacht

2.1. Klager zat van zijn twaalfde tot en met zijn zeventiende levensjaar op het internaat [naam] te [plaats]. Het internaat was onderverdeeld in drie groepen, met elk een eigen afdeling. De jongste groep zat op de [naam], de middelste groep op de [naam] en de oudste groep op [naam]. Klager heeft in alle drie de groepen gezeten. Aangeklaagde was op het internaat werkzaam als groepsleider van de [naam]. Ook was aangeklaagde met regelmaat aanwezig in [naam], waar hij op de slaapzaal surveilleerde. Aangeklaagde was echter de meeste tijd op de [naam] en daar sliep hij ook.

2.2. Klager was het zesde kind uit een gezin met zeven kinderen en de ouders van klager waren werkzaam als agrariërs. De vader van klager had een ernstige hartaandoening. Door de

ziekte van vader ging het financieel niet goed met het gezin. Desondanks werd klager door zijn ouders naar het internaat gestuurd, om zeker te stellen dat klager een goede opleiding genoot.

Als twaalfjarige kwam klager eerst op de [naam]. Na verloop van tijd ging klager naar de [naam]. Hier sliepen de wat oudere jongens en de slaapzaal was onderverdeeld in chambrettes. Aangeklaagde was groepsleider van de jongens van de [naam] en surveilleerde regelmatig op de slaapzaal.

2.3. Toen klager ongeveer een maand op de [naam] verbleef [jaartal], kwam aangeklaagde 's avonds op zijn knieën naast het bed van klager zitten. Vervolgens begon aangeklaagde de penis van klager te strelen. Klager schrok hiervan wakker. Daarna ging aangeklaagde plotseling weer weg. Dit gebeurde steeds vaker. Naast het strelen van de penis, ging aangeklaagde soms heel dicht naast klager in zijn bed liggen of bovenop klager liggen. Hij schuurde dan tegen klager aan en klager moest de penis van aangeklaagde dan strelen en betasten.

2.4. Naarmate klager langer op de [naam] verbleef, werden de seksuele handelingen van aangeklaagde intenser. Klager werd gevraagd aangeklaagde oraal te bevredigen waarna aangeklaagde plotseling naar het toilet ging. Ook deed aangeklaagde soms de penis van klager in zijn mond. Aangeklaagde was gefixeerd op het klaarkomen van zowel klager als aangeklaagde. Klager kwam zelf ook klaar. Tijdens de seksuele handelingen moest klager zeggen dat hij aangeklaagde het liefste vond.

Aangeklaagde had een aandoening aan zijn hart. Klager was hiervan op de hoogte en tijdens de seksuele handelingen en het klaarkomen van aangeklaagde hoorde klager het hart van aangeklaagde bonken. Doordat de vader van klager een hartziekte had, beangstigden de hartkloppingen van aangeklaagde klager zeer. Klager vreesde dat het hart van aangeklaagde het zou begeven en dat aangeklaagde vervolgens dood in het bed van klager zou blijven liggen.

2.5. Voorgaande gebeurde in de twee jaar dat klager op de [naam] zat, minimaal één keer in de week, maar soms kwam aangeklaagde twee a drie keer in de week langs. Meestal kwam aangeklaagde langs op maandagavond, de eerste avond van de week dat klager weer op het internaat verbleef. Als klager aangeklaagde overdag tegen kwam, negeerde aangeklaagde hem. Echter, indien klager in de studiezaal was en aangeklaagde surveilleerde daar, keek aangeklaagde hem liefkozend en lachend aan, wat op klager erg intimiderend over kwam.

Toen klager naar [naam] werd overgeplaatst, kwam aangeklaagde ook nog geregeld langs. Aangeklaagde surveilleerde af en toe op de slaapzaal en kwam vaak bij klager langs om bevredigd te worden. Pas toen klager zijn mavo had afgerond en van het internaat ging, hield het seksueel misbruik op.

2.6. De studieresultaten van klager gingen achteruit, uiteindelijk heeft klager de mavo verlaten, maar slechts met een getuigschrift en geen diploma. Klager wilde eigenlijk onderwijzer worden, maar omdat hij geen diploma had, ging hij naar de Middelbare Landbouwschool.

Klager heeft lange tijd getwijfeld over zijn geardheid. Door de handelingen die aangeklaagde verrichtte en de opmerkingen die aangeklaagde daarbij maakte, was klager erg in de war gebracht. Vanwege deze onzekerheid had klager problemen met het aangaan van een relatie en daar heeft klager tot op de dag van vandaag nog last van. Zijn echtgenote en zijn twee dochters zijn niet op de hoogte van hetgeen klager is overkomen. Wel heeft klager een aantal jaren geleden zijn oudere zus in vertrouwen genomen. Klager is door de gevoelens van schaamte en eenzaamheid vaak depressief en hij heeft er wel eens over nagedacht om uit het leven te stappen.

2.7. Klager hoopt dat de fraters van Tilburg schuld zullen bekennen voor wat hem in het internaat is overkomen. Klager wenst erkenning voor het leed dat hem is aangedaan door aangeklaagde en hoopt hiermee enige rust in zijn leven te kunnen vinden. Klager wenst dat zijn klacht gegrond wordt verklaard zodat hij een compensatie kan krijgen voor het leed dat hem (en eigenlijk ook zijn ouders door het hoge kostgeld) is aangedaan en de gevolgen die dit hebben gehad voor zijn levenssfeer.

3. Het verweer

Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven. [overste] heeft in zijn reactie gesteld dat uitgebreid onderzoek is verricht naar de levensloop van aangeklaagde. Aangeklaagde is vanaf [datum] tot [datum] surveillant geweest op het [naam] in [plaats]. Aangeklaagde had inderdaad een ernstige hartkwaal en [overste] kan zich voorstellen dat dit beangstigend is geweest voor klager. [overste] concludeert dat in de archieven geen aanwijzingen zijn gevonden voor mogelijk seksueel misbruik. Over het waarheidsgehalte van de feiten kan geen uitspraak worden gedaan, gelet op de summiere informatie die de Congregatie bezit over aangeklaagde. Er is geen specifiek steunbewijs in de zaak van klager, maar het feit dat er ook andere klachten tegen aangeklaagde zijn, waaronder de gegronde klacht in de zaak 2011 T 386 maakt de klacht van klager meer aannemelijk. De Congregatie wil de pijn die klager heeft ervaren als gevolg van het machtsmisbruik erkennen en oprechte verontschuldiging aanbieden voor hetgeen aangeklaagde klager destijds heeft aangedaan. [overste] heeft in zijn reactie al gesteld het advies van de Klachtencommissie over te zullen nemen en zowel in zijn reactie als ook ter zitting aangeboden om een persoonlijk gesprek met klager te hebben indien klager daar behoefte aan heeft.

4. De beoordeling

4.1. Volgens artikel 1.3. van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.K. Kerk (hierna: de Procedure) moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of de dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

4.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van artikel 1.3 van de Procedure.

4.3. Er zijn bijna veertig jaren verstreken sedert de feiten die klager aangeklaagde verwijt zich hebben afgespeeld. Alleen al door het overlijden van aangeklaagde zijn de feiten niet meer in detail te onderzoeken. Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat de gebeurtenissen die klager schetst, hebben plaatsgevonden en wel dat klager gedurende drie jaren enkele malen (en op het hoogtepunt soms drie keer per) per week 's nachts in zijn eigen bed door aangeklaagde onzedelijk werd betast bij zijn geslachtsdeel, door aangeklaagde (oraal) werd bevredigd en zelf aangeklaagde (oraal) moest bevredigen. De Klachtencommissie is hier niet alleen van overtuigd geraakt door de authentieke wijze waarop klager zijn verhaal heeft verteld. Maar ook blijkt uit de steunverklaring van de zus van klager dat zij al reeds 25 jaar op de hoogte is van het seksueel misbruik. Daar komt bij dat er een

gegrondverklaring is in de zaak tegen aangeklaagde met nummer 2011 T 386, waarin ook andere schriftelijke verklaringen/klachten als steunbewijs zijn gebruikt. Uit deze steunverklaringen blijkt dat aangeklaagde steeds op een soortgelijke manier te werk ging.

4.4. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met gebruikmaking van misbruik van gezag en in een afhankelijkheidssituatie hoogst kwalijk is geweest. Klager was ten tijde van de aanvang van het misbruik pas 13 jaar oud. Klager was doordeweeks weg van huis en had last van heimwee. Aangeklaagde was voor hem en voor zijn ouders, die hard moesten werken om hun zoon naar het internaat te kunnen laten gaan, iemand in wie zij meenden vertrouwen te kunnen stellen.

4.5. Gelet op het feit dat aangeklaagde is overleden kunnen tegen hem geen maatregelen meer worden genomen. Daarom zal de Klachtencommissie zich bij haar advisering richten op de vermindering van het leed dat klager is aangedaan. [overste] heeft daartoe een eerste stap gedaan door ter zitting namens de Congregatie het leed te erkennen, oprecht spijt te betuigen en nogmaals een persoonlijk gesprek aan te bieden.

4.6. Over het verzoek van klager om financiële vergoeding kan de Klachtencommissie niet adviseren. Dit behoort niet tot haar taak. Bij een gegrondverklaring van de klacht door de Overste van de Congregatie zal klager zich voor het verkrijgen van schadevergoeding dienen te wenden tot de Compensatiecommissie.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Overste van de Congregatie van Fraters CMM de klacht gegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 2 november 2012 door mr. H.J. Schepen, voorzitter, zr. J.G.M. Verwijs, O Pream en mr. drs. J.L.H.H. Kunnen, leden, bijgestaan door mr. M. van der Meulen, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van art. 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de Overste en aan klager verzonden.

Op grond van art. 21.1 van de Procedure stelt de Overste binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van art. 21.3 van de Procedure geeft de Overste daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van art. 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de Overste.